

Landschapssymposium 2016: Een ander landbouwlandschap

LandschappenNL heeft op 6 oktober haar jaarlijkse landschapssymposium gehouden in conferentiecentrum Drakenburg in Baarn. Dit jaar stond het symposium in het teken van de landbouw. Anno 2016 is landbouw nog altijd een beslissende factor voor de vorming van ons landschap. Maar haar invloed lijkt de laatste decennia door de enorme nadruk op productie eerder negatief dan positief. Verschillende presentaties lieten zien dat een kentering mogelijk is, waarbij biodiversiteit en beleving een groter aandeel gaan verwerven.

— Gerrit-Jan van Herwaarden en Sascha van Breukelen (LandschappenNL)

> Investeren in de natuurkracht van landschap staat aan de basis van de vier returnmethode van Willem Ferwerda van Commonland. Zijn inspiratieve betoog over het investeren in landschap met als doel vergroten biodiversiteit, sociaal maatschappelijke ontwikkeling, inspiratie door creatie en economische mogelijkheden sloeg goed aan bij het publiek. Met voorbeelden uit verschillende landen liet hij zien hoe je opschaling in een landschap (ecosysteem) realiseert met vele stakeholders en verrassende investeerders. Met de

methode kan landdegradatie die leidt tot verlies van biodiversiteit, banen, economische activiteit en betekenis, worden omgebogen naar herstel van inspiratie, sociaal kapitaal, natuurlijk kapitaal en financieel kapitaal (de vier returns). De vier returns aanpak combineert en verbindt gedurende twintig jaar drie verschillende landschapszones (natuurlijke-, gecombineerde- en economische zone). Kort na het symposium bleek Ferwerda door Trouw op nummer 1 geplaatst te zijn in de Duurzame 100.

Alex Datema, voorzitter van Boerennatuur.nl, gaf aan dat de nieuwe boerencollectieven die het nieuwe agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLB) hebben opgepakt een goede start hebben gemaakt. Wel liggen er nog uitdagingen met lerend beheren, het invullen van waterdoelen en vergroten van het bereik van de collectieven. Hij benadrukte in zijn verhaal dat samenwerking voor een ecologisch waardevoller landschap een must is. Er ligt een gezamenlijke uitdaging voor boeren, ketenpartijen/markt en overheden/maatschappij. Nederland moet volgens Datema juist als gidsland de koers verleggen en het voortouw nemen naar een structureel duurzame landbouw.

Jan Willem Straatsma presenteerde het programma Foqus Planet van FrieslandCampina en hij liet zien hoe business gekoppeld wordt aan een ambitie om het boerenbedrijf een duurzamer karakter te geven. Via dit programma en een hieraan gekoppeld puntensysteem ontvangen leden-melkveehouders van FrieslandCampina

een vergoeding voor duurzame productie zoals weidegang van melkkoeien. Het bedrijf zoekt samenwerking met relevante partijen, zoals de agrarische collectieven.

Ernst Jan van Haaften van Brabants Landschap ging in op de ontwikkelingen die in Brabant geleid hebben tot een nieuwe kwaliteitsimpuls van het landschap. Met het Groen Blauwe Dienstenkader is een structurele basis gelegd voor goed beheer van het landschap door boeren en buitenlui. Het nieuwe ANLB stelsel leidt tot effectiever en efficiënter beheer. Daarbij zijn samenwerking tussen gebiedspartijen en ondersteuning van collectieven door de stichting Zeebra succesfactoren. Hoe de praktijk werkt, werd in korte pitches getoond. Roelof Balk vertelde over de ontwikkelingen in het Noorderwold-Eemvallei (Flevoland). Nanda van den Bergh en Chris Vreugdenhil lieten twee Zeeuwse projecten zien: Kustlaboratorium en de Vogelakkers op Schouwen Duiveland. In Noord-Holland wordt gewerkt aan een innovatief programma voor veenontwikkeling gepresenteerd door Roel van Gerwen.

Het symposium, dat is bezocht door ruim 125 deelnemers, werd geleid door dagvoorzitter Hank Bartelink. Met het Buzzmaster-systeem werden vragen uit de zaal verzameld bij de diverse presentaties, waardoor een dynamische interactie tussen de zaal en de sprekers ontstond.

De presentaties van het Landschapssymposium zijn op te vragen bij LandschappenNL.